

Saateks koostajalt

Popmuusika ja subkultuuride uuringud ei asu kaasaegses muusikateaduses ammu enam äärealal. Võõrad ei ole popmuusika ja subkultuurid ka Res Musica veergudele (vt. nt. Res Musica 10, 2018). Käesolevas numbris pakuvad autorid neile teemadele avarat vaadet, kombineerides mitmel juhul ka teadlase pilku n.-ö. praktiku omaga. Nad jälgivad nähtusi, millest osa kuulub otseselt popmuusika alla, mõni jääb küll popist väljapoole, kuid on selgitatav subkultuursuse mõiste kaudu. Seda tehes näitavad autorid muusika seoseid laiemate ühiskondlike teemadega, nagu soorollid, identiteediloome, aktivism või vaimne tervis. Kokkuvõttes näeme, kuidas sageli marginaalsena tunduvad kultuuriväljundid võivad esitada olulisi ühiskondlikke väljakutseid ja algatada muutusi.

Käsitluste suur väärtus on metodoloogiline interdistsiplinaarsus ja lai geograafiline haare. Mitu artiklit balansseerivad peavoolu ja alternatiivkultuuri piirimail, nii lokaalses kui ka globaalses kontekstis. **Kerli Kirchi** ja **Katrin Tiidenbergi** artikkel „Force of Nature, Forced by Nature? *Esthonus Silvanus* Inspired Femininities in Popular Music” seob muusikateaduse soouuringutega. Autorid vaatlevad naiselikkuse kujutamist Eesti popmuusikas ja analüüsivad, kuidas seostatakse naismuusikuid nii muusikavideote kui ka nende endi narratiivide kaudu loodusega ning milline on nende suhe ökofeminismi ja rahvusliku identiteedi diskursustega. **Jaana Davidjantsi** artikkel „Stefania for Identity, Affinity, and Disruption: The Role of Sound in TikTok War Activism” ühendab sotsiaalmeediauuringud rahvusliku identiteedi ja aktivismi teemadega. Artiklis analüüsib autor Ukraina 2022. aasta Eurovisiooni võidulaulu „Stefania” rolli TikToki platvormil. Heli toimib Vene-Ukraina sõja kontekstis võimsa aktivismi tööriistana, aga ka osana Venemaa propaganda-sõjast Ukraina vastu.

Mitu artiklit keskendub kitsamalt subkultuursetele skeenedele. **Polina Holitsyna** artikkel „Authenticity and the Subcultural Network of the Estonian Pagan Metal Scene” vaatleb kohalikku *pagan metal*’i subkultuuri, ühendades muusikateaduse etnoloogilise vaatepunktiga. Autor näitab, kui keerukas ja mitmetahuline

konstruktsioon on autentsus ning kuidas mõjutavad seda nii visuaalsed kui ka sotsiaalsed tegurid. **Natalie Metsa** artikkel „Klubikultuur eesti- ja venekeelsete inimeste integreerijana Sveta baari näitel” ühendab subkultuuriuuringud kultuurisotsioloogiaga ning näitab klubikultuuri lõimivat potentsiaali. Selgub, et menukas Sveta baar oli midagi enam kui lihtsalt meelelahutusvõrk – seal löid sotsiaalseid sidemeid eesti- ja venekeelsed inimesed, kes muidu polekski ehk kokku puutunud. **Jānis Daugavietise** ja **Arnīs Balčuse** artikkel „Rīga’s New Underground Scene in Arnīs Balčus Documentary Photographs” tutvustab Riia *underground* punk- ja DIY-muusikaskeneet. Tuginedes dokumentaal fotograafiale, pakuvad autorid eksperimentaalset vaadet, kuidas lugeda piltidelt ühe *underground*-skeene lugu.

Mitu artiklit süveneb muusika ja vaimse tervise seostesse. Näiteks seob **David Čelakovský** artikkel „Music and Personal Well-Being in the Life of a Rap Musician” muusikateaduse ja positiivse psühholoogia PERMA mudeli. Tšehhi räppari Meitoni näitel selgub, kuidas aitab muusikaline loomeprotsess tulla artistil toime vaimse tervise väljakutsetega. **Marju Raju** ja **Brigitta Davidjants** näitavad artiklis „Juhtumiuuring harrastuskoorilauljate meeleolu- ja ärevusnäitajate muutustest proovi- ja kontserdisituatsiooni võrdluses LGBTQ+ segakoori Vikerlased näitel”, milline on subkultuursete tunnustega LGBTQ+ segakoori puhul koorilaulu positiivne mõju ärevuse vähendamisel ja meeleolu parandamisel.

Lisaks eelretsenseeritud artiklitele leiab numbrist Res Musica 15 jätkuna Theodor Adorno teemalise käsitluse „Stravinski kui saatan: kolm kriitilist pilku” **Max Paddisoni** sulest (tõlkinud **Jaan Ross**, ilmunud 2003. aastal väljaandes „The Cambridge Companion to Stravinsky”) ning traditsioonilised arvustused, neist esimene **Aare Toolilt** Friedrich Nietzsche raamatule „Wagneri juhtum. Nietzsche *contra* Wagner” ja teine **Aimar Ventselilt** Artemi Troitski raamatule „Back in the USSR: roki ajalugu raudse eesriide taga”.

Res Musica artiklid on avaldatud inglise keeles ja eestikeelsete resümeeedega või eesti keeles

inglisekeelsete resümeedega. Kõik artiklid on läbinud anonüümse retsenseerimise. Koostaja avaldab koostöö eest tänu aastaraamatu tegev-

toimetajale Anu Schaperile, kujundajale Maite Kottale ja autoritele. Number on valminud Eesti Teadusagentuuri grandide PSG838 toetusel.

Brigitta Davidjants